

תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף כז. - כח.

איבעיא להו: סימנין דאורייתא או דרבנן? מאי נפקא מינה - לאהדורי גט אשה בסימנים. אי אמרת דאורייתא - מהדרינן, ואי אמרת דרבנן, כי עבוד רבנן תקנתא - בממונא, אבל באיסורא - לא עבוד רבנן תקנתא אלא אמר רבא: סימנין דאורייתא, דכתיב: והיה עמך עד דרש אחיך אתו. וכי תעלה על דעתך שיתננו קודם שידרשנו? אלא, דרשהו אם רמאי הוא או אינו רמאי. לאו בסימנין? שמע מינה.

תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף כח:

משנה. אמר את האבידה ולא אמר סימניה - לא יתן לו. והרמאי, אף על פי שאמר סימניה - לא יתן לו, שנאמר עד דרש אחיך אתו - עד שתדרוש את אחיך, אם רמאי הוא אם אינו רמאי. **גמרא.** אתמר, רב יהודה אמר: אבידתא מכריז, ורב נחמן אמר: גלימא מכריז. רב יהודה אמר: אבידתא מכריז, דאי אמרת גלימא מכריז - חיישינן לרמאי. רב נחמן אמר: גלימא מכריז, לרמאי לא חיישינן, דאם כן אין לדבר סוף. תנן: אמר את האבידה ולא אמר את סימניה - הרי זה לא יתן לו. אי אמרת בשלמא אבידתא מכריז - הא קא משמע לן, אף על גב דאמר גלימא, כי לא אמר סימנין - לא מהדרינן ליה. אלא אי אמרת גלימא מכריז, אמר איהו גלימא ואמר איהו גלימא, צריכא למימר כי לא אמר סימנין לא מהדרינן ליה? - אמר רב ספרא: לעולם גלימא מכריז. אמר איהו גלימא, ואמר איהו סימנין. ומאי לא אמר את סימניה - לא אמר סימנין מובהקין דידה. והרמאי אף על פי שאמר את סימניה הרי זה לא יתן לו. תנו רבנן: בראשונה כל מי שאבדה לו אבידה - היה נותן סימנין ונוטלה. משרבו הרמאין, התקינו שיהו אומרים לו: צא והבא עדים דלאו רמאי את, וטול.

פני יהושע מסכת בבא מציעא דף כז.

ועוד היה נראה לי לפרש פירוש אחר בכוננת הסוגיא דהא דמספקא ליה בסימנים אי דאורייתא או דרבנן לאו משום האי חששא לחוד דשמא איתרמי סימנים כסימנים מספקא ליה, אלא דמספקא ליה נמי אי סמכינן אסימנים מדאורייתא ולא חיישינן לרמאי שכבר הכיר בסימנים או לא, ולפי זה מספקא ליה שפיר נמי לענין גט אם אשה אומרת סימני גט אי סמכינן עליה ולא חיישינן לרמאות או לא, וכן לענין שליח שלא נתפרסם שליחותו בעדים ולא ראינו הגט בידו קודם שנאבד אלא שהוא אומר שהוא שליח הגט ושיחזירו לו ע"י סימנים, דבכה"ג אי חיישינן לרמאי ולא סמכינן אסימנים תו לא הוי האי שליח אלא כעד אחד בעלמא דלא מהימן בגט אשה, והשתא לפי"ז אתי שפיר דודאי לענין חשש רמאות לא מהני כלל הך מילתא דשמו ושם אביו ושם עירו, וא"כ שפיר קמיבעיא ליה סימנים דאורייתא או דרבנן ונפ"מ לאהדורי גט אשה בשוק. כן נראה לי ולקמן בשמעתין יבואר יותר.

קצות החושן סימן רנט

ולפי זה כיון דבעי לה לאהדורי גט אשה ומשום דגבי גט אין השליח נאמן וכמ"ש הרשב"א (גיטין כז, א ד"ה מצאו) והר"ן (שם, ויג, ב בדפי הרי"ף) דחשו למשקר.... וסובר הרמב"ם דגם רב אשי לא מספקא ליה בדאורייתא אלא סבירא ליה דמן התורה ודאי מהני סימן מצד עצמותו כל שאין בו משום שקר, אלא מספקא ליה אי אחמירו ביה רבנן או לא.... וראיתי לחקור בסימנין אם הוא דוקא באבידה אבל להוציא ממון לא מהני סימנין....

שולחן ערוך חושן משפט הלכות אבידה ומציאה סימן רסז

סעיף ו: בראשונה, כל מי שאבד לו אבידה ובא ונתן סימנים מחזירים אותה לו אא"כ הוחזק רמאי, משרבו הרמאים התקינו ב"ד שיהיו אומרים לו: הבא עדים שאין אתה רמאי, וטול. **הגה:** וי"א דבסימן מובהק מחזירין אפי' בזמן הזה ואין צריך לעדים שאינו רמאי (טור בשם הרא"ש)

סעיף ז: המדה או המשקל או המנין או מקום האבידה, סימנים מובהקים הם

סמ"ע סימן רסז

עד שיתן סימנים מובהקים. בדרישה [סעיף ד'] כתבתי לשון המגיד משנה [פ"ג מגזילה ואבידה ה"ג] דג' מיני סימנים הן, סימן נקב בצד אות פלוני והדומה לו, והוא סימן מובהק גמור דנחשב בשאר דברים כעדים. וסימן ארוך וגוץ ומשקל ומקום, הוא סימן בינוני והוא סימן מובהק סתם מיקרי, ומיניה איירי הרמב"ם והמחבר כאן, וקאמר [ראה רמב"ם שם ה"ה] שמחזירין עליה האבידה מדין תורה [וכמ"ש בסעיף ז']. וסימן חיוור וסומק, אינו מיקרי סימן מובהק כלל, עיין שם בדרישה מה שכתבתי עוד מזה. וילפינן ליה מקרא שנאמר [דברים כ"ב ב'] עד דרוש אחיך, ודרשו רז"ל [ב"מ כ"ח ע"ב] דרוש להבא לומר שלי הוא שלא יהא רמאי, ומדאורייתא כשיתן סימן מובהק תו לא חיישינן שהוא רמאי. וזה שמסיק [בסעיף ו'] וקאמר בראשונה כו', ור"ל שדינו כדין תורה אא"כ הוחזק רמאי שבו החמיר להצריכו עדים [ואי סגי בודאי רמאי באומר נקב יש בצד אות פלוני או לא, עיין דרישה [שם] בזה], ומשרבו הרמאים התקינו שלא להחזיר לסתם בני אדם אא"כ יביא עדים שהוא שלו או שיביא עדים שאינו רמאי, [ו]חוזר הדין לדין תורה להחזירו לו בסימנים מובהקים

רש"י פרשת ויצא פרק כט פסוק כה

ויהי בבקר והנה היא לאה - אבל בלילה לא היתה לאה, לפי שמסר יעקב לרחל סימנים, וכשראתה רחל שמכניסין לו לאה אמרה עכשיו תכלם אחותי, עמדה ומסרה לה אותן סימנים

גור אריה למהר"ל

אבל בלילה וכו'. פירוש הא דכתיב "ויהי בבקר והנה היא לאה" והלא אף בלילה היא לאה, דאין לומר שפירוש הכתוב שבבוקר ראה שהיא לאה, דאם כן לכתוב "ויהי בבוקר ויאמר אל לבן מה זאת עשית" ותו לא, אלא ודאי הכי פירושו "והנה היא לאה" - בבקר, אבל בלילה לא היתה לאה, לפי שמסרה לה הסימנים, וקיימא לן דסימנים דאורייתא, והוי סימן מובהק, ולפיכך בלילה הרי היא רחל לענין דינא לסמוך עליו